

Тема висловлювання: _____

Головна думка висловлювання: _____

2. Розгляньте таблицю, заповніть порожні граfi. Дайте усну відповідь на запитання: від чого залежить стиль наших висловлювань?

Стилі мовлення

Назва стилю	Де використовується	Основні види висловлювань
_____	У побуті, на роботі чи в школі у невимушеному спілкуванні	_____
_____	У освіті, науці, техніці	_____
_____	У художній літературі	_____
_____	У ділових стосунках	_____
_____	У суспільному житті	_____
_____	У релігійному житті	_____

3. Прочитайте. Визначте належність кожного з поданих речень до певного стилю мовлення. Свою думку доведіть.

- 1) Слово — основна структурно-семантична одиниця мови.
(Зі словника.)
- 2) Державною мовою в Україні є українська мова.
(Конституція України, ст. 10.)
- 3) Історичне буття жодного народу не залежало так глибинно від Слова, як народу українського. (З газети.)
- 4) Не сприймаю обчухрану мову, довіряюсь пшеничному слову. (О. Довгий.)
- 5) На ниві Слова, на Твоїй ріллі не для гордині піт проллю — то тлінне,— а щоб себе на Божій знать землі і Божим гідно зватися творінням. (З духовної поезії.)

4. Розгляньте таблицю, заповніть порожні граfi. Поясніть, на що потрібно звернути увагу, щоб визначити належність тексту (або уривка) до певного типу мовлення.

Типи мовлення

Назви типів мовлення	На які питання дається відповідь	Про що йдеться
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	Про дії особи або предмета, про події
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	Про ознаки предмета або особи
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	Про причиново-наслідкові зв'язки між явищами, діями, ознаками
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	Про ставлення до предмета або явища, його значення

5. З опорою на подану в таблиці інформацію, усно складіть:

- розповідь про те, як вам *словом* вдалося переконати когось у власній правоті (що і в якій послідовності відбувалось і говорилось?);

- 2) опис зовнішності вашого співрозмовника (яка ця людина на вигляд?);
- 3) роздум щодо значення у людському житті вміння переконливо говорити (*чому* нічого не може замінити влучного й доречного слова?).

6. Після кожного з уривків напишіть назву покладеного в його основу типу мовлення та назву стилю, вимогам якого він відповідає.

1) Він підтягнутий, причепурений, хіба що краватки-метелика на шиї бракує йому. Гострий, трохи іронічний погляд з-під брів. Вольове, боксерське підборіддя й — контрастом до нього — ямочки на щоках. Коли вони з'являються, разом з ними з'являється у виразі його обличчя щось миле, майже дитяче.

(За О. Гончаром.)

Тип мовлення: _____

Стиль: _____

2) І література, і всі інші види мистецтва повинні зміцнювати, а не руйнувати зв'язок поколінь, берегти пам'ять і про добре, і про лихе, про дрібне й величне, що здійснили наші предки. У супротивному разі саме на безпам'ятстві може вирости чортополох, в заростях якого ми й не помітимо, як зійде отруйне насіння нового лиха.

(З журналу.)

Тип мовлення: _____

Стиль: _____

3) За модель беруть 2—3 квітки червоних гвоздик. Спочатку слід уважно розглянути квіти, порівняти довжину і згин стебел, розміщення, форму і розмір листків, пелюсток. Після цього олівцем треба легкими лініями намітити стебла, загальну форму квіток і розміщення листків. Далі фарбами найсвітліших відтінків потрібно покрити пелюстки й листки, мазками передаючи їх форму. Після того, як перший шар фарби висохне, слід покласти темніші відтінки кольору, кінцем пензля домальовуючи деталі.

(З підручника.)

Тип мовлення: _____

Стиль: _____

ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ОПИСУ МІСЦЕВОСТІ

7. Прочитайте. Які предмети названо в уривках, які з них описано? Чи є вказівки на розташування цих предметів стосовно один одного? Чи можна сказати, що уривки є описами місцевості?

1) Пишна, широка картина відкривається з берега. Скільки оком скинеш — леліє Дніпро, вигинаючись поміж горами, тихо миючи піскуваті коси... З одного боку знялися над ним шпичасті гори з зеленими садочками, з темними балками, з ланами золотої стерні. З другого боку — пологий берег пишається на сонці зеленими шатами і десь далеко зливається з блакитним небом. Праворуч вирізується на небосхилі Княжа гора, вкрита густим, прехорошим лісом. Чудове місце!

(За М. Коцюбинським.)

2) Здалека гора Княжа — як бурий ведмідь превеликий, що розлігся на березі ріки. У подолі Княжої гори стоїть шатристій ясен, мов богатир у літах, а під шатристим ясенем хатка стара. На лиці в білої хати — двоє вікон, мов очі, згори сіріє витьопана негодою солом'яна стріха, наче хата сірою хустиною перев'язалась по самі брови. Мальви цвітуть поміж хатою й грушею, а під грушею — збитий із дощок стіл, за яким обідають чи вечеряють погідними днями літа.

(За Є. Гуцалом.)

Княжа гора

3) Лисиця жила в старому деснянському березі під старою дикою грушкою. Кращого місця для неї не було. Ліворуч на горбі темнів ліс із пахучим селом Соколівка. Праворуч текла Десна. Перед корою внизу лежало озерце з чайними гніздами в рогозі. За озерцем стояла копичка, а далі туманіли деснянські луки, з мишами і жуками, жабами та вужами.

(За М. Вінграновським.)

